

ΙΔΡΥΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ
FOUNDATION FOR ECONOMIC & INDUSTRIAL RESEARCH

Τ. Καρατάσου 11, 117 42 Αθήνα, Τηλ.: 210 92 11 200-10, Fax: 210 92 33 977, www.iobe.gr
11 T. Karatassou Str., 117 42 Athens, Greece, Tel.: (+30) 210 92 11 200-10, Fax: (+30) 210 92 33 977

Ναυτιλία Μικρών Αποστάσεων

Τάσεις, προκλήσεις και επίδραση στην Ελληνική οικονομία

Αθήνα, Σεπτέμβριος 2025

Περιεχόμενα

- Βασικά μεγέθη και τάσεις της ελληνόκτητης NMA
- Εκτίμηση του οικονομικού αποτυπώματος
- Προκλήσεις που καλείται να αντιμετωπίσει η NMA
- Εκτίμηση της επίδρασης της δέσμης Fit for 55
- Συμπεράσματα και προτάσεις πολιτικής

Η εγχώρια Ναυτιλία Μικρών Αποστάσεων έχει παράδοση και προοπτικές, αλλά αντιμετωπίζει σημαντικά εμπόδια

Η NMA εκτελεί σημαντικό μεταφορικό έργο στην Ελλάδα

- Η Ελλάδα βρίσκεται στην 8η θέση στην ΕΕ με βάση το ακαθάριστο βάρος των φορτίων που μεταφέρθηκαν με ναυτιλία μικρών αποστάσεων (6,7% του συνόλου της ΕΕ).
- Το 76% των θαλάσσιων μεταφορών φορτίων στην Ελλάδα γίνεται μέσω της NMA, έναντι 57% κατά μέσο όρο στην ΕΕ.

Η ανάγκη για μείωση των εκπομπών στις μεταφορές δημιουργεί σημαντικές προοπτικές για την εγχώρια NMA, οι οποίες περιορίζονται από ελλειπείς υποδομές

- Η Στρατηγική για βιώσιμη και έξυπνη κινητικότητα της ΕΕ ορίζει ως στόχο την αύξηση των εσωτερικών πλωτών και θαλάσσιων μεταφορών μικρών αποστάσεων κατά 25% έως το 2030 και κατά 50% έως το 2050.
- Η Ελλάδα είναι μια από τις χώρες της ΕΕ με τη χαμηλότερη πυκνότητα διατροφικών τερματικών σταθμών μεταφόρτωσης.

Η αξιοποίηση των ευκαιριών που προκύπτουν από τη γεωγραφική θέση της χώρας και την ανάπτυξη της πολυτροπικότητας προϋποθέτει ανανέωση του στόλου της NMA

- Ο στόλος της NMA είναι εξαιρετικά απαρχαιωμένος – πάνω από το 70% των πλοίων έχει ηλικία άνω των 30 ετών.

Για να περιοριστούν οι οικονομικές επιπτώσεις από το πρόσθετο κόστος των εκπομπών, χρειάζονται επενδύσεις για την πράσινη μετάβαση του στόλου και των λιμανιών

Η ένταξη της ΝΜΑ στο ΣΕΔΕ, χωρίς τη λήψη πρόσθετων μέτρων για πράσινη μετάβαση του κλάδου, έχει σοβαρές επιπτώσεις

- Το συνολικό κόστος συμμόρφωσης με τα νέα μέτρα για τον εγχώριο κλάδο ναυτιλίας μικρών αποστάσεων υπολογίζεται σε €225 εκατ. το 2030.
- Σε όρους ΑΕΠ, οι απώλειες από τα επιβαλλόμενα μέτρα, λαμβάνοντας υπόψη τις έμμεσες και προκαλούμενες επιδράσεις, πλησιάζουν τα €200 εκατ. το 2030.
- Οι απώλειες σε θέσεις εργασίας στο σύνολο της οικονομίας, πλησιάζουν τις 1,2 χιλ. το 2030, όταν λάβουμε υπόψη τις έμμεσες και προκαλούμενες επιδράσεις.

Νέες τεχνολογίες πρόωσης χαμηλότερων ή μηδενικών εκπομπών (όπως βιομεθανόλη και άλλα βιοκαύσιμα) αρχίζουν να χρησιμοποιούνται στη ναυτιλία

- Η διείσδυσή τους επηρεάζεται από θέματα πιστοποίησης, τις ελλειπείς υποδομές παροχής στα λιμάνια και τεχνολογικές αβεβαιότητες.

Εξαιρετικής σημασίας για την πράσινη μετάβαση της ναυτιλίας είναι η βελτίωση των λιμενικών υποδομών

- Απαιτούνται επαρκείς υποδομές παροχής ηλεκτρικής ενέργειας στα πλοία (cold ironing) και εναλλακτικά καύσιμα πρόωσης, σε συνδυασμό με συστήματα βελτίωσης της ανθεκτικότητας σε ακραίες καιρικές συνθήκες.

Τα επιπλέον δημόσια έσοδα από την ένταξη της ΝΜΑ στο ΣΕΔΕ θα μπορούσε να κατευθυνθούν στην υποστήριξη της πράσινης μετάβασης του κλάδου

Η ανάπτυξη μηχανισμών βιώσιμης χρηματοδότησης και η μείωση του κόστους συμμόρφωσης αποτελούν κρίσιμους πυλώνες για την περαιτέρω ανάπτυξη της ελληνικής NME

Ανάπτυξη χρηματοδοτικών μηχανισμών για την πράσινη μετάβαση της ναυτιλίας μικρών αποστάσεων

- Προώθηση σε πράσινες λιμενικές υποδομές και πλοία πόρων από τα επιπλέον έσοδα λόγω ένταξης της NMA στο ΣΕΔΕ

Μείωση της διαφοράς τιμής πράσινων-συμβατικών καυσίμων

- Συμβάσεις άνθρακα
- Παράταση του μηδενικού φόρου ETD
- Έκπτωση λιμενικών τελών

Χρήση του μηχανισμού pooling του FuelEU

- Συμψηφισμός πλεονασμάτων και ελλείμματος συμβατικών πλοίων*

Αντιστάθμιση διοικητικού βάρους

- Απλοποίηση των διαδικασιών MRV, ETS και FuelEU για πλοία κάτω από ένα όριο

Σύνδεση περιφερειακών περιοχών

- Σύνδεση μεταφορών για μειωμένα συνολικά έξοδα (οδικές, σιδηροδρομικές)

Εξασφάλιση δεξιοτήτων & Έρευνας-Ανάπτυξης

- «Blue Skills» για υδρογόνο, αμμωνία, μπαταρίες
- Horizon Europe: Innovative energy storage systems on-board vessels

*Ο μηχανισμός pooling παρέχει στους πλοιοκτήτες κάποια ευελιξία στην επίτευξη συμμόρφωσης. Οι εκπομπές μπορούν να συγκεντρωθούν μεταξύ δύο ή περισσότερων πλοίων που έχουν επαληθευτεί από τον ίδιο φορέα για την επίτευξη συμμόρφωσης ανά μεμονωμένο πλοίο. Αυτό περιλαμβάνει πλοία που ελέγχονται από διαφορετικές εταιρείες

Προτάσεις για την ενίσχυση του Ελληνικού Κέντρου Προώθησης Ναυτιλίας Μικρών Αποστάσεων (Shortsea Promotion Center Greece)

Θεσμική διασύνδεση του SPC Greece με ελληνικούς θεσμικούς φορείς

- Θεσμική αναγνώριση με συντονισμό από το **Υπουργείο Ναυτιλίας** ή σε συνεργασία με την **EENMA**
- Ανάθεση ρόλου **παρατηρητηρίου** για την ελληνική ναυτιλία μικρών αποστάσεων

Συμμετοχή σε ευρωπαϊκά fora και ανταλλαγή τεχνογνωσίας

- Πέραν της συμμετοχής στο European Shortsea Network, συνεργασίες με άλλους ευρωπαϊκούς φορείς – συμμετοχή σε ευρωπαϊκά χρηματοδοτούμενα προγράμματα για ανταλλαγή τεχνογνωσίας και ανάπτυξη δυναμικού για την προώθηση της πολυτροπικότητας
- Χρηματοδότηση δράσεων SPC μέσω προτάσεων σε **CEF Transport** ή **Interreg Euro-MED**

Στρατηγική του SPC συνδεδεμένη με εθνικούς και περιφερειακούς στρατηγικούς στόχους

Προετοιμασία για την ελληνική Προεδρία ΕΕ 2027

- Κατάρτιση προτεραιοτήτων NMA ευθυγραμμισμένων με στόχους της ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας και προετοιμασία ελληνικών θέσεων σε συνεργασία με θεσμικούς φορείς
- Διοργάνωση θεματικών εκδηλώσεων και εργαστηρίων, με πιθανή συνεργασία με DG MOVE καθώς και άλλα SPCs

Η περαιτέρω δραστηριοποίηση του SPC Greece κρίνεται απαραίτητη για την ενίσχυση του ρόλου της NMA στην Ελλάδα καθώς και στην Ευρώπη

Ομάδα έργου

Νίκος Βέττας - Γενικός Διευθυντής IOBE και Καθηγητής, Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Svetoslav Danchev – Υπεύθυνος Τμήματος Μικροοικονομικής Ανάλυσης και Πολιτικής

Κώστας Βαλάσκας – Ερευνητικός Συνεργάτης

Σύλβια Κουλούρη – Ερευνητική Συνεργάτιδα

Ηλίας Ντεμιάν – Επικεφαλής Μονάδας Περιβαλλοντικών Οικονομικών